

સુરત શહેરની

તથા

ચોર્યાસી તાલુકાની ભૂગોળ.

પ્રગટ કરનાર,
નરભેરામ હરિનારાયણ બેશી.

ઠે. હરીપુરા વીકાંટા, સુરત.

સર્વ હક્ક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સુરત, ભાગાતળાવ રોડ ઉપર આવેલા
શ્રી “શહેર” પ્રાંતીય પ્રેસમાં રતિલાલ દુર્લભદાસે છાપી.

સવત ૧૯૬૬

ખ. સ. ૧૯૧૨

કિંમત ૦-૨-૦

गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गूजराती कपीरायिड विभाग]

अनुक्रमांक ८२२३

वर्गीक

पुस्तकनं नाम २३२८ २१८२८१ ८२१०१

विषय १४४४ : ८४४ : २ : २२४४४

સુરત શહેરની ..

તથા

ચોર્યાસી તાલુકાની ભૂગોળ.

રચનાર.

નરભેરામ હરિનારાયણ બેશી.

ઠે. હરીપુરા થીકાંટા, સુરત.

સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

— ❦ —

સુરત, ભાગાતગાય ગેડ ઉપર આવેલા
ધી "સંદેર" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં રતિલાલ દુર્લભાસે છાપી.

સવન ૧૯૧૮

ધ. સ. ૧૯૧૨

કિંમત ૦-૨-૦

ગાંધી વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
પોસ્ટલ-સંગ્રહ
૪૨૨૩

આ ગ્રંથોની સંખ્યા ૧૮૬૭ ના રૂપ માં આજે મુજબ રજીસ્ટર
કાપી છે.

પ્રસ્તાવના

જામદાવાદ ગ્રામીણ શિક્ષકોની કોપીસાંઘ-સમિતી

સરકારી કેળવણી ખાતા તરફથી સુધરેલાં નવાં ધોરણ કેટલીક મુદતથી બહાર પડેલાં છે, તેમાં ભૂગોળનો વિષય નવી પદ્ધતિએ શીખવવાનું કરમાન છે. એ વિષય પ્રથમ ખીજા ધોરણથી શરૂ કરવાનો છે. સદરહુ ધોરણમાં વિશેષ એમ જણાવવામાં આવ્યું છે કે જે શહેરમાં કે ગામમાં નિશાળ હોય તે ગામ કે શહેરનું જ્ઞાન દિશાએ સહીત પૂરેપૂરું આપવું તથા ગામ કે શહેર જે તાલુકામાં આવ્યું હોય તે તાલુકાની ભૂગોળ શીખવવી એમ હોવાથી આ સુરત શહેર કે જે મોટું અને જુનું શહેર છે તેની ભૂગોળ શિક્ષક બાઈએને શીખવવાને તથા બળકેને શીખવને કાંઈપણ સાધન નહીં હોવાથી એ વિષય મારા લક્ષમાં આવવાથી જાણી બહાર પાડવા ઉકડા થઈ, અને તે ઉપરથી કેટલાક પુસ્તકોની સલાયતાથી આ નાનું પુસ્તક સાદી અને મરળ ઇખરતમાં તૈયાર કર્યું છે, જે જે ભાઈએને જીપયોગી થઈ પડશે એવી આશા નાખું છું.

સદરહુ ભૂગોળની પાંચમી આવૃત્તિ સુધારા સાથે છપવા છે, જે સર્વ શિક્ષક બાઈએને તેમજ વિદ્યાર્થીએને જીપયોગી થઈ પડશે એવી આશા છે. માટે ભાઈએ અને બાલ લેવા મુકશે નહીં.

આ એપ્રિલમાં શહેરની જગ્યાની ગોઠવણી એવી ગોઠવવામાં આવી છે કે જે અગ્રય માણસ હોય તેને જાણીતા બનાવે છે.

લી૦ આશ્રિત.

નરભેરામ હીનારાયણ જોશી.

સુરત શહેરની ભૂગોળ.

દિશાઓ.

- ૧ પુર્વ-સુરજ જે દિશા તરફ ઉગે છે તેને પૂર્વ દિશા કહે છે.
- ૨ પશ્ચિમ-સુરજ જે દિશા તરફ આથમે છે તેને પશ્ચિમ દિશા કહે છે.
- ૩ ઉત્તર-પુર્વ દિશા તરફ મોં કરી ઉભા રહીએ અને બન્ને હાથ ખાળુપર સીધી લીટીમાં ફરીએ તો જોણી ગમ ડાબો હાથ આવે તેને ઉત્તર દિશા કહે છે.
- ૪ દક્ષિણ-પુર્વ દિશા તરફ મોં કરી ઉભા રહીએ ને બન્ને હાથ ખાળુપર સીધી લીટીમાં ફરીએ તો જોણી ગમ જમણે હાથ આવે તેને દક્ષિણ દિશા કહે છે.

નકશાની દિશાઓ પારખવાની રીત.

- ૧ ઉત્તર-નકશો સામે ટાંગ્યો હોય તો ઊપરની દિશાને ઉત્તર દિશા કહે છે.
- ૨ દક્ષિણ-નકશાની નીચેની દિશાને દક્ષિણ દિશા કહે છે.
- ૩ પુર્વ-જમણા હાથ તરફનીને પુર્વ દિશા કહે છે.
- ૪ પશ્ચિમ-ડાબા હાથ તરફનીને પશ્ચિમ દિશા કહે છે.

ખુણાઓ.

- ૧ અગ્નિ-પુર્વ અને દક્ષિણ એ બે દિશાની વચ્ચેના ખૂણાને.
- ૨ મૈત્રેય-દક્ષિણ અને પશ્ચિમ એ બે દિશાની વચ્ચેના ખૂણાને.
- ૩ વાયવ્ય-પશ્ચિમ અને ઉત્તર એ બે દિશાની વચ્ચેના ખૂણાને.

૪ ઇશાન-ઉત્તર અને પૂર્વ એ બે દિશાની વચ્ચેનાં ખૂણાને.

વિદ્યાર્થીઓને પ્રથમ વ્યાખ્યાની ઓળખાણ થવી જોઈએ. જ્યાં સુધી તેનું ઓળખાણ થયું નથી ત્યાંસુધી તે અરાઅર સમજી શકતા નથી, માટે ભુગોળની શરૂઆત થતાં પહેલાં તેમને વ્યાખ્યાનું જ્ઞાન કરાવવાથી ઝટ સમજ પડે છે. માટે વ્યાખ્યા એ ભૂગોળનો પ્રથમ પાયો છે.

વ્યાખ્યાઓ.

- ૧ કુપડું—માળ વગરનું કદાવનું બાંધેલું નાનું મકાન હોય. તેને કુપડું કહે છે.
- ૨ ઘર—આપણા શરીર તથા માત્ર મીઠકતના રક્ષણને માટે બાંધેલા મકાનને ઘર કહે છે.
- ૩ હવેલી—બે ગાંઠ માળવાળું કોથી બાંધેલું નાનું મકાન હોય તેને હવેલી કહે છે.
- ૪ શેરી (મહોલો)—સરખા અંતરની સામાસામી દારણ વગરની દારને શેરી કહે છે.
- ૫ પરાં—નાના તથા મોટા કોટની વચ્ચેના પાખળથી વસેલા ભાગને પરાં કહે છે.
- ૬ શહેર—જ્યાં ઘણાં ઘરની સંખ્યા તથા વધારે વસ્તી હોય તથા મોટી હવેલી, મોટાં મોટાં અગર, તથા મોટી સડકો આવેલી હોય તેને શહેર કહે છે.
- ૭ ભાગળ—અંદરના કોટમાં જવા આવવાને કરેલા નાના દરવાજાને ભાગળ કહે છે.
- ૮ દરવાજા—શહેરમાં જવા આવવાને કોટમાં મોટાં મોટાં પ્યારણાં મુકેલાં હોય તેને દરવાજા કહે છે.

- ૯ કોટ—શહેરના બચાવ માટે પથ્થર તથા ઇંટની ઉંચા પહોળા બાંધેલી દિવાલને કોટ કહે છે.
- ૧૦ બારી—તાપી નદીના કાંઠા ઉપર જ્યાં આવનારને મુકેલા નાના દરવાજાને બારી કહે છે.
- ૧૧ દુકાન--જે ઘરમાં જુદી જુદી જાતનો માલ ભરી ત્યાંથી વેચાણ થાય તે જગ્યાને દુકાન કહે છે.
- ૧૨ બજાર--ધણી દુકાનો સાથે હોય અને જ્યાં જુદી જુદી જાતનો સામાન વેચાતો હોય તેને બજાર કહે છે.
- ૧૩ કિલ્લો--શહેરના બચાવ માટે તોપખાનું રાખવા તથા લશ્કરી માણસોને લગાઇ કરવા જિંચા મજબુત બાંધેલા ગઢને કિલ્લો કહે છે.
- ૧૪ મેદાન--ઐક્ય સરખી સપાટ જમીનના મોટા ભાગને મેદાન કહે છે.
- ૧૫ ઝાડી (જંગલ)--જ્યાં ઘણાં ઝાડો સાથે જંગલો હોય તેને ઝાડી કહે છે.
- ૧૬ ખેતર--જે જમીનમાં અનાજ તથા કપાસ તથા તેલ વગેરેના પદાર્થ પાકે છે. તે જગ્યાને ખેતર કહે છે.
- ૧૭ બાગ--સારાં સારાં સુગંધીદાર ફૂલોનાં ઝાડો તથા ઘણી જાતનાં સોજાયમાન ઝાડો વાળી હવા ખાવાની જગ્યાને બાગ કહે છે.
- ૧૮ વાડી--જે જમીનમાં આરે માસ જુદી જુદી જાતનાં લીલોતરી શાકો, તથા ફળતા ઝાડો વાળી જગ્યાને વાડી કહે છે.
- ૧૯ ઢાવર--પથ્થરની તથા ઇંટની ઘણી જિંચી બાંધણી કરી તેમાં કંદાચ ઘડીયાળ પથ્થુ ગોઠવેલી હોય કે જેનો અવાજ આખા શહેરમાં સંભળાય એવા મકાનને ઢાવર કહે છે.

- ૨૦ હોસ્પિટાલ—લોકોને મફત દવા આપવાના ઠેકાણુને હોસ્પિટાલ કહે છે.
- ૨૧ લાયબ્રેરી (પુસ્તકશાળા)—લોકો સારાં સારાં પુસ્તકો વાંચી જ્ઞાનમાં વધારો કરી શકે તેવાં ઘણાં પુસ્તકો વાળી જગ્યાને લાયબ્રેરી કહે છે.
- ૨૨ જેલ—જે માણસો ચોરી, મારામારી, ખુન, લુચ્ચાઈ, અને તો-પ્રાંતો કરે છે તે પછી તેને સજા થાય તેને કદી કહે છે, અને એવા કદીઓને કપ્પાજ રાખવાની જગ્યાને જેલ કહે છે.
- ૨૩ કુરમો—વહાણો અને આગમોટોથી માલ આવવનવ થાય તે જીપર સરકારી જકાત લેવાનું ઠેકાણું.
- ૨૪ મ્યુનીસીપાલીટી—શહેર સમારો માટે કીધેલા ખાતાને મ્યુનીસીપાલીટી કહે છે.
- ૨૫ કોર્ટ—(ન્યયમંદીર) મોટા મોટા ન્યાયાધિશોની કચેરીને કોર્ટ કહે છે.
- ૨૬ ગેટ (ચોકી)—શહેરના બંદોબસ્ત માટે થોડે થોડે છેટે સિપાઈના પહેરા મુકેલા હોય તે તથા તે લોકોને રહેવાના મુકામને ગેટ કહે છે.
- ૨૭ મીલ—વરાળ ચાંવના સાંચાથી કાપડ વગેરે જથ્થાબંધ માલ તૈયાર થવાના ઠેકાણુને મીલ કહે છે.
- ૮ મંદીર—હિંદુ લોકોના દેવળોની જગ્યાને મંદીર કહે છે.
- ૨૯ ધર્મશાળા—પરદેશી માણસો સાધુ તથા ધરખાર વગરના ગરીબ માણસોને મફત રહેવાની જગ્યાને ધર્મશાળા કહે છે.
- ૩૦ પાંજરાપોળ—પશુઓને માટે ધર્માંદા ખોરાક આપવાની તથા રાખવાની જગ્યાને પાંજરાપોળ કહે છે.

- ૩૧ પોરબ આફ્રીસ-દેશ પરદેશના કાગળો, બેંગી તાર તથા રૂ-
પીઆ પરોઆડવાનું કામ કરનારી આશીસને પોરબ આ
શીસ કહે છે.
- ૩૨ રમશાન-હિંદુ લોકોના મુંડમાં બાળવાની તથા ઢાટવાની જ
ગ્યાને રમશાન કહે છે
- ૩૩ દખમુ-પારસી લોકોના મુઠ્ઠાંને મુકવાની જગ્યાને દખમુ કહે છે
- ૩૪ કબર-મુસલમાન લોકોના મુઠ્ઠાંને ઢાટી તેની ઉપર ઇંટથી ચ
ણી લીધેલી દરગાહને કબર કહે છે.
- ૩૫ મસીદ-મુસલમાન લોકોને બંદગી કરવાની જગ્યાને મસીદ
કહે છે.
- ૩૬ આતસ બહેરામ-પારસી લોકોના આતસને રાખવાની જગ્યાને
આતસ બહેરામ કહે છે
- ૩૭ અપાસરા-આવક લોકોના મહારાજાને રહેવાની જગ્યાને અપા
સરા કહે છે.
- ૩૮ ગામડું-જ્યાં નાનાં ગ્રામડાં જેવા ઘર હોય તેને ગામડું કહે છે.
- ૩૯ ગામ-ગામડાં કરતાં વધારે ઘરો હોય તેને ગામ કહે છે.
- ૪૦ કરખો-ગામ કરતાં વધારે ઘરો તથા વસ્તી પણ વધુ હોય
તેને કરખો કહે છે.
- ૪૧ તાલુકો (મહાલ પ્રગણું)-ઘણાં ગામો મળીને બંધાયેલા જ
થાને તાલુકો કહે છે.
- ૪૨ જીલ્લો-વધુ તાલુકો મળીને થયેલા જગ્યાને જીલ્લો કહે છે.
- ૪૩ હાલ-સીમા-હરકાઈ ઘર, ગામ, કરખો કે શહેરની લગભગ
પહોળાઈની મુકરર થયેલી જગ્યાને હાલ કહે છે.

- ૪૪ નકશી-કોષ પાણી ધર' ગામ, શહીર કે દેશના ચિત્રેલા આકા-
રને નકશી કહે છે.
- ૪૫ સડક અને રેલ્વે-પથ પર કે કાંકરાથી સીધેને સરખો બનાવેલો
રસ્તો તે સડક કહેવાય, અને જે રસ્તા પર લોહના પાટા
નાંખી આગગાડી જવના બનાવેલા રસ્તા ને રેલ્વે કહે છે.
- ૪૬ આગગાડી-ગાડા કે ઘોડા જોડ્યા વગર દેવલા અને પાણી
થી ચાલતી ગાડીને આગગાડી કહે છે.
- ૪૭ સ્ટેશન-આગગાડીમાં માણસોને બેસવા તથા ઉતરવાને માટે
કાંધેલા મુંઢામન સ્ટેશન કહે છે.
- ૪૮ ડુંગર-જમીન ઉપર આવેલા ઉંચા ટેકરાને ડુંગર કહે છે.
- ૪૯ પર્વત-ધણા ઉંચાને ધણા ડુંગરો સાથે જોડાયેલા હોય તેને
પર્વત કહે છે.
- ૫૦ નદી-મીઠાં પાણીનો રેલો પર્વતમાંથી અગર સરોવરમાંથી
નીકળી દગતી જગ્યાઓથી વહીને સમુદ્રને મળે છે તેને
નદી કહે છે.
- ૫૧ ખાડી-હરિયાની ભરતીના પાણીથી જે નદીનું મુખ પહોળું
થયેલું હોય તેને ખાડી કહે છે.
- ૫૨ કાંઠો (કિનારો)-જેજગ્યાએ નદીનું પાણી નહેતું હોય તેની
સામસામેની ઉંચી જમીનને કાંઠો કહે છે.
- ૫૩ ઓવારા-નદીને કાંઠે નહાવા તથા પાણી ભરવાને પગથીઆ વા
ળા બાંધેલા ઘાટને ઓવારા કહે છે.
- ૫૪ ડકકો-વહાણ કે આગબોટથી નદી કિનારે (બંદર પર) માલ
ચઢાવવાને તથા ઉતારવાને લાકડાના બાંધેલા ઘાટને ડકકો
કહે છે.

૫૫ ખંદર--દરિયા કે નદી કંઠે જે ગામ કે શહેર આવેલું હોય અને ત્યાં વહાણમાંથી કે જાગ્યોટમાંથી માલ ખસતો ચલેયતો હોય તેને ખંદર કહે છે.

૫૬ પુલ-નદી કે ખાડી ઉપરથી માણસ તથા ગાડીઓને જવા આવવાને લોદાના કે લાકડાનાં બાંધેલાં રસ્તાને પુલ કહે છે.

૫૭ ખેટ--ચારે બાજુ ફરતું પાણીને વચમાં ઉંચી કોરી જમીન હોય તેને ખેટ કહે છે.

૫૮ સમુદ્ર (દરિયા)--ખારા પાણીના મોટા ભાગને દરિયા કહે છે.

૫૯ નદીનું મુળ અને મુખ--નદી જે જગ્યાએથી નીકળે છે તે મુળ કહેવાય છે; અને જ્યાં આગળ સમુદ્રને મળે છે. તેને મુખ કહે છે. નદી મુળ આગળ હિચી અને મુખ આગળ નીચી હોય છે.

૬૦ તળાવ--ચારે બાજુ ફરતી જમીનને વચમાં ધણું પાણી હોય તેને તળાવ કહે છે.

૬૧ સરોવર--તળાવ કરતાં મોટા પાણીના ભાગને સરોવર કહે છે.

૬૨ બાકું--નદી કિનારે રેતીવાળી ધણી ખુદ્દી (પાણી વગરની) જગ્યાને બાકું કહે છે.

સુરત શહેરની ભુગોળ.

જે સુરત શહેરને હાલ આપણે જોઈએ છીએ તે એક મેદાન હતું, પણ કટલાક વિદ્વાન લોકો એને સૂર્યપુર કરીને લખતા તે ઉપરથી એમ જણાય છે કે એ જગ્યાએ સૂર્યપુર નગર હશે પણ કદાચ તે કુદસ્તી રીતે યા રાજદારી અગર વેપારી બનાવથી જ નહિ થઈ ગયું હશે.

જ્યારે મહમદ શાહબુદ્દીન પાઠશાહના સરદાર કુતુબુદ્દીને અશ્વદિશ્વરના રાજા બીમદેવને હરાવ્યો. ત્યારે રાંદેર તથા સુરત સુધી આવ્યો હતો. તેથી એમ માલમ પડે છે કે તે વખત સુરત શહેર હોવાનું જોઈએ. એ શહેરનું નામ કોઈ સરજ નામની કંચની ઉપરથી પડ્યું છે, એ શહેર તાપી નદીના કિનારા ઉપર સમુદ્રથી ૧૪ માઈલને છેટે આવ્યું છે એનું ક્ષેત્રફળ આશરે ૨૦૨૭ એકર જેટલું છે એ શહેરમાં ધંધાને અર્થે ધણા લોકો બહાર દેશાવરથી આવી રહેલા હતા જેથી વસ્તીનું પ્રમાણ વધારે હતું.

એ શહેર મોટું બંદર હતું પણ જ્યારથી મુંબઈ બંદર થયું અને તાપી નદીમાં પુરાણ થયું ત્યારથી આ બંદરે પરદેશથી વધારે માલ આવતો જતો ન , તો પણ પશ્ચિમ કિનાર થોડો થોડો માલ જળા માર્ગે ઉતર ચલ થાય છે.

આ શહેરના રસ્તાઓની પહોળાઈ ૩૦થી૫૦ ફુટ સુધીની છે.

સુરત શહેરની (ચતુરસીમા.)

ઉત્તરે—વેડ, ગોતાલાવાડી, તથા કતારગામની જમીન.

પુર્વે--રેલ્વે સડક તથા ઝૂલપાડા, પુણ્યા, કુંભારીઆ તથા સરાનો સીમાડો.

દક્ષિણે--ઉધના, મજુરા તથા અંવાનો સીમાડો.

પશ્ચિમે--તાપી નદી.

સુરત શહેરને બે કોટ છે એક નાનો અને બીજો મોટો.

મોટા કોટનાં દરવાજાનાં નામે, દિશા તથા ઓળખાણ.
નંબર દરવાજા નામ. દિશા દરવાજાના નામેની થોડી ઓળખાણ
૧ કાઠકનો દરવાજો-વાઘે રેલના પાણી એ રસ્તેથી શહેરમાં
દાખલ થતાં હતાં તેથી.

૨ વરીઆવીનો,, ઉત્તરે-વરીઆવ ગામે જવાય છે તેથી.

૩ કલાશગામનો,, ઉત્તરે-કતારગામ ગામે જવાય છે તેથી.

૪ લાલ ,, ઇશાને-એ દરવાજા બહાર લાલદાસ નામે
મહારાજ રહેતા હતા તેથી.

૫ દિલ્લી ,, પુર્વે-દિલ્લી શહેરના બાદશાહનો ફરમાન એ
હવાજેથી જતો તેથી.

૬ સહુરાનો ,, પુર્વે-એ દરવાજા બહાર પહેલાં ધર્મશાળા
હતી તેથી.

૭ સલાબતનો,, પુર્વે-સલાબતપરા ઉપરથી.

૮ માનનો,, અગ્નિ-એ દરવાજા આગળની ખુલ્લી જ-
ગામાં અધિકારી વર્ગોને માન આપવામાં આવતું તેથી.

૯ નવસારી ,, દક્ષિણે-એ દરવાજાથી નવસારી જવાય છે.
તેથી.

૧૦ હનુમાનનો,, (બદરઅલી) દક્ષિણે-રોકડીયા હનુમાન ઉપરથી.

૧૧ મજુરાનો,, દક્ષિણે-મજુરા ગામે જવાય છે તેથી.

૧૨ અઠવાનો,, પશ્ચિમે-અથવા ગામે જવાય છે તેથી.

x જ્યાં દિશા જણાવી છે તે દિશાને શહેરની દિશા પ્રમાણે સમજવી

નાના કોટની * ભામળો [ખારીચ્છ]નાં નામો.

તથા દિશાઓ.

નં ૦ ભામળોના નામ દિશા

૧ વરીઆવી	ઉત્તરે
૨ સૈયદપુરી	દક્ષિણે
૩ બરાનપુરી	પૂર્વે
૪ નવસારી	દક્ષિણે
૫ મળુરા	દક્ષિણે
૬ મક્કાઈ	પશ્ચિમે
૭ બાદશાહી	પશ્ચિમે
૮ ડકકા	પશ્ચિમે
૯ રાજઆવારો	પશ્ચિમે
૧૦ કુરજની	વાઁચે
૧૧ મીર બહેર	વાઁચે
૧૨ મુલ્લાં ખડકી	વાઁચે

નાના કોટની અંદરના
ભામળોના નામ.

રાણીતળાવ સીદીવાડ.
વાડીફળીયું. મીરજામામીને ચકલો.
સંઘાડીયાવાડ. શાહપોળ.
કાજુનું મેદાન. લુદાર પોળ.
ખંડખાનો ચકલો, માહલીપીઠ
વલંદાવાડ. કેળાપીઠ
સોનીફળીયું ભાગાતળાવ
નાનીગોલવાડ બાલાજીનો ચકલો.
ચેકખાન. અપાટાચ ચકલો.
હીંચાનું મેદાન. અંબાજીનો ચકલો.
નાથુવટ, રહીયા સોનીનો ચકલો.
મુગલીસરા ખંડખાન ચકલો.
સાદગરવાડ. કદારવાડ.

નાના કોટ તુટી ગયો
વરીઆવી ભાગળ આગળ છે.

હું, પણ તેની થોડી નીચાની

શહેરમાં અગ્નિના પરાંમાં નામો તથા પરાંની ઝોળખાણ.

નંબર. પરાંઓ. દિશા. પરાંના નામોની ઝોળખાણ.

૧ નાનપર- નૈરત્ય-સને ૧૭૬૨માં વલંદાએ ઢાઠી ધાલી
તેથી.

૨ અગરામપર- દક્ષિણે-સવરામ વસીનામના દેશાઇ ઉપરથી.

૩ રસ્તમપર- અગ્નિ-રસ્તમજી માણેકજી દલાલ ઉપરથી.

૪ સલાખતપર- પુર્વે-નવાખ સલાખતખાન ઉપરથી.

૫ બેગમપર- પુર્વે ચૈતરંગજીએ ગાદશાહના બેન
રહેલાં તેની યાદગીરીથી.

૬ મહીધરપર- ઇશાને-અનાવજા દેશાઇ ઉપરથી.

૭ રૂઘનાથપર- ઇશાને-અનાવજા દેશાઇ ઉપરથી.

૮ રામપર- ઇશાને-અનાવજા દેશાઇ ઉપરથી.

૯ સૈયદ પર- ઉત્તરે-શેખ સૈયદ ઇદરસના ઢાઠ વહાવાની
યાદગીરીથી.

૧૦ હરીપર- ઇશાને-અનાવજા દેશાઇ ઉપરથી.

૧૧ નવાપુરા- પુર્વે-આગ લાગી ત્યાર પછી ફર થી નવું
બંધાયું તેથી.

૧૨ ગોપીપરા- મધ્યમાં-ગોપીનાથ નામના આલ્મજી ઉપરથી.

૧૩ રેહમનપુરા- દક્ષિણે.

૧૪ હેદરપુરા- અગ્નિ-નવાખ હેદર હુસૈનીના નામ ઉપરથી.

૧૫ ઘાન્તીપુરા- વાળ્યે-એજગ્યાએ પહેલાં ધ સ બરાતું હતું તેથી.

૧૬ ઇદરપુરા- પશ્ચિમે-અનાવજા દેશાઇ ઉપરથી.

૧૭ મનચરપુરા- પુર્વે-મંચરજી નામના પારસી ઉપરથી.

શહેરમાં આવેલાં બજારો અને તેના દિશાઓની સમજ.

નંબર. બજારો. દિશા.

- ૧ નાનપરાનું બજાર— નૈરત્યે ખુણે.
- ૨ ચોકબજાર— પશ્ચિમે.
- ૩ વરીઆવી બજાર— ઉત્તરે.
- ૪ સાલ દરવાજાનું બજાર— ધશાન ખુણે.
- ૫ ગણેમઢીનું બજાર— પુર્વે.
- ૬ જાંપાનું બજાર— પુર્વે.
- ૭ બરાનપુરી બજાર— પુર્વે.
- ૮ કજીપીઠ બજાર— મધ્યમાં.
- ૯ કેળાપીઠ બજાર (ચૌરાસનું)— મધ્યમાં.
- ૧૦ નાણાવઠનું બજાર— મધ્યમાં.
- ૧૧ ગોપીપરાનું બજાર— મધ્યમાં.
- ૧૨ નવસારી બજાર— દક્ષિણે.

શહેરમાં આવેલાં મુખ્ય હિંદુ દેવળો.

નંબર. દેવાલયોના નામ.	દિશા.	ઠેકાણું.
૧ મોટું મંદિર	,,	મધ્યમાં કેળાપીઠ (ભાગાતળાવ).
૨ ગીરધરલાલજીનું	,,	મધ્યમાં ખપાટીઆ ચક્રો.
૩ લક્ષ્મીનારાયણજીનું	,,	મધ્યમાં ખપાટીઆ ચક્રો.
૪ વીકુલવાડી	,,	મધ્યમાં નાણાવટ
૫ બાલજીનું	,,	મધ્યમાં બાલાજીનો ચક્રો.
૬ કાશીવિઘ્નેશજીનું	,,	મધ્યમાં બાલાજીનો ચક્રો.
૭ વિકુલનાથજીનું	,,	મધ્યમાં બાલાજીનો ચક્રો.
૮ રામચંદ્રજીનું	,,	મધ્યમાં બાલાજીનો ચક્રો.
૯ રાધાવદ્ધજીનું	,,	મધ્યમાં બાલાજીનો ચક્રો.
૧૦ સત્યનારાયણજીનું	,,	મધ્યમાં બાલાજીનો ચક્રો.
૧૧ શ્રીનાથજીનું	,,	મધ્યમાં બાલાજીનો ચક્રો.
૧૨ હાટકેશ્વર શીવાલય	,,	મધ્યમાં લીમડી કુંઈ.
૧૩ અંબાજી માતાનું	,,	મધ્યમાં અંબાજીનો ચક્રો.
૧૪ કાળીકા માતાનું	,,	મધ્યમાં અંબાજીનો ચક્રો.
૧૫ ભરજીનું	}	મધ્યમાં લીમડી કુંઈ.
૧૬ આચાર્યજીનું		
૧૭ મહિસાસુરી માતાનું		
૧૮ વિકુલવાડી	,,	મધ્યમાં લીમડી કુંઈ.

- ૧૯ લલ્લુમાહારાજનું ॥ મધ્યમાં લીમડી કુષ.
 ૨૦ દક્ષણી બટાજનું ॥ મધ્યમાં ગોપીપુરા.
 ૨૧ ગોવિંદજનું ॥ મધ્યમાં ગોપીપુરા.
 ૨૨ કોટીલીંગ મહાદેવનું ॥ મધ્યમાં ગોપીપુરા.
 ૨૩ ગોસારામજનું ॥ મધ્યમાં ગોપીપુરા.
 ૨૪ માંગેશ્વર મહાદેવનું ॥ મધ્યમાં ગોપીપુરા.
 ૨૫ ગોરગાંધીમાતાનું ॥ મધ્યમાં છોપવાડ.
 ૨૬ માજનું ॥ મધ્યમાં ગોપીપુરા.
 ૨૭ બાદેયરાજનું ॥ પુર્વે દરીપુરા.
 ૨૮ તરતીયા હનુમાનનું ॥ પુર્વે દરીપુરા.
 ૨૯ શ્રી કવિનારાયણનું ॥ અગ્ની સત્યાગતપુરા.
 ૩૦ નિર્લંકદાસનું ॥ દક્ષિણે કોટસરીત્ર સંવેદીજાગ.
 ૩૧ કળીરજનું ॥ દક્ષિણે સગરામપુરા.
 ૩૨ કોટીયાહનુમાનનું ॥ દક્ષિણે સગરામપુરા.
 ૩૩ પાતાલીહનુમાનનું ॥ પાશ્વમે મુલમાં બટાડી.
 ૩૪ સ્વામીનારાયણનું ॥ ઉત્તરે રામપુરા.

શહેરમાં આવેલાં જૈન, પારસી, મુસલમાન,
તથા અંગ્રેજ લોકોનાં દેવળો.

નંબર. દેવળનાં નામ. દિશા દેકાણું.

જૈનના દેવળો.

૧ મહાવીરસ્વામી મધ્યમાં ગોપીપુરા.

૨ આદેશર ભગવાન મધ્યમાં ગોપીપુરા.

પારસીના દેવળો.

૧ શહેરનાહી આતસ બહેરામ ઉત્તરે સેવદપુરી ગામમાં.

૨ કદમીનું આતસ બહેરામ ઉત્તરે આદમોગ.

મુસલમાન દરગાહો.

૧ ખાજે દિવાન સાહેબનો.

મીનારો તથા દરગાહ પશ્ચિમે ઘાઘનું મેદાન.

૨ નવ સૈયદની દરગાહ દક્ષિણે ગોપીનગામ.

૩ સૈયદ ઇંદરસની કબર મીનારો વાવ્ય ખાજે સૈયદપુરા.

૪ મીરજા સામીની કબર

તથા મસજિદ પશ્ચિમે ખીરજા સ્વામીના ચકલામાં

અંગ્રેજ લોકોના દેવળો.

૧ અંગ્રેજ દેવળ પશ્ચિમે તાપી નદી ઉપર.

૨ રોમનકેથોલીક નૈરલ-નાનપુરામાં.

૩ મીરાન દેવળ વાવ્યમાં પાતાલી હનુમાન અગળ.

રાહેરમાં આવેલા પ્રમુખ સ્થળો.

નંબર. નામ. દિશા. ટેકાણું.

- ૧ રેલવે સ્ટેશન-પુર્વે દિલ્લી દરવાજા બહાર.
- ૨ ગુલામખાખ મીલ } લાલ દરવાજા બહાર.
- ૩ પેપરમીલ } પુર્વે બેગમપુરામાં.
- ૪ બક્ષરઅલ્લી } બેગમપુરામાં.
- ૫ નવબનો મહેલ પુર્વે બેગમપુરામાં.
- ૬ વહોરવાડ પુર્વે નવાપુરામાં.
- ૭ કલોહટાવર પુર્વે નવાપુરા પાસે.
- ૮ નવદરગાહ દક્ષિણે સંઘાડીઅવાડની સામે.
- ૯ ગાપીતળાવ દક્ષિણે નવશારી બાગેળ પાસે.
- ૧૦ લાઇન નૈરત્ય ખુણે અહવાના દરવાજા બહાર.
- ૧૧ ફોર્ટ નૈરત્ય ખુણે નાવડી બંદરે.
- ૧૨ જેલ નૈરત્ય ખુણે નાનપરામાં
- ૧૩ મોટી પોંટ આફ્રીસ નૈરત્ય ખુણે નાનપરામાં
- ૧૪ અંગ્રેજ લોકોની કોઠી નૈરત્યે નાનપરામાં.
- ૧૫ મોટી હોસ્પિટાલ પશ્ચિમે કિલ્લા પાસે.
- ૧૬ કિલ્લો પશ્ચિમે તાપી નદીના કીનારા પર.
- ૧૭ ડકકો પશ્ચિમે તાપી નદીના કીનારા પર.
- ૧૮ વિક્ટોરીઆ બાગ પશ્ચિમે તાપી નદીના કીનારા પર.
- ૧૯ અંગ્રેજ હાઇસ્કુલ પશ્ચિમે કિલ્લા સામે.
- ૨૦ હોપપુલ પશ્ચિમે તાપી નદી પર.
- ૨૧ લાઇબ્રેરી પશ્ચિમે ચોકબજાર.
- ૨૨ હુન્નરશાળા પશ્ચિમે સોનીશળીયા આગળ.

નંબર. નામ. દિશા. ઠેકાણું.

- ૨૩ મુંબાઇબેંક-પશ્ચિમે-હાઇસ્કુલની પાછળ.
 ૨૪ કુરળે-પશ્ચિમે-ચોકમાં.
 ૨૫ દરિયામેદુલ પશ્ચિમે સોદાગરવાડમાં.
 ૨૬ મુનિશિપાલીટી-પશ્ચિમે સોદાગરવાડમાં.
 ૨૭ અંગ્રેજ લોકોનું દેવળ પશ્ચિમે તાપી નદીના કીનારાપર.
 ૨૮ મીલન સ્કુલ પશ્ચિમે મુંદલાં ખડકી.
 ૨૯ મીશન દેવળ વાલ્યે મુંદલાં ખડકીમાં.
 ૩૦ સૈયદ હદરસનો મીનારો ઉતરે સૈયદપુરામાં.
 ૩૧ સ્ત્રી છોકરાંની હોસ્પિટાલ મધ્યમાં ભાગાતળાવ.
 ૩૨ રાણીતળાવ મધ્યમાં હરિપુરા પાસે.
 ૩૩ ભાગાતળાવ મધ્યમાં ગોપીપુરા પાસે.

• શહેરની કેટલીક અંગ્રેજી નિશાળો.

નંબર.	સ્કુલનું નામ.	દિશા.
૧	ગવર્નમેંટ હાઇસ્કુલ	પશ્ચિમે.
૨	ગવર્નમેંટ પ્રાંચ સ્કુલ	મધ્યમાં
૩	મીશન સ્કુલ	પશ્ચિમે
૪	યુનીઅન સ્કુલ	મધ્યમાં.
૫	સાર્વજનિક સ્કુલ	પશ્ચિમે.
૬	સરની સ્કુલ	ઉતરે:

એ સિવાય બીજી નિશાળો.

- ૧ આર્ટ સ્કુલ (હુન્નરશાળા) પશ્ચિમ. સોનીફળીયાને નાંકે.
 ૨ સંસ્કૃત પાઠશાળા મધ્યમાં. લીમડી કુષ્ઠ.
 ૩ જૈન પાઠશાળા મધ્યમાં. કાજીના મેદાન આગળ.
 ૪ બાળાશ્રમ શાળા ઉતરે. સૈયદપરાની પાસે.

• બીજી સરકારી ગુજરાતી, જૈન, મીશન, સર જમશેદજીની તથા મોહમેદન સ્કુલો છે.

શહેરમાં સરકારી ગુજરાતી છોકરાની નિશાળો.

નંબર. ઠેકાણું.	નંબર. ઠેકાણું.	નંબર. ઠેકાણું.
૧ બાગાતળાવ.	૨ નાનપુરા.	૩ જાંપાળખર.
૪ બટેખાને ચક્રે.	૫ વાંકીખેરડી.	૬ જાંપીપુરા.
૭ હરીપુરા.	૮ સગરામપુરા.	૯ સંઘાડીયાવાડ.
૧૦ ભેગમપુરા.	૧૧ સૈયદપુરા.	૧૨ ગલેમંડી.
૧૩ દેડાં સદુલ.	૧૪ ગધેવાન આગળ.	૧૫ સગરામપુરા.
૧૬ સલાબતપુરા.	૧૭ દેગાપીઠ.	૧૮ રતનાથપુરા.
૧૯ સગરામપુરા.	૨૦ વાંકીખેરડી.	૨૧ સીંધીવાડ.

કન્યાશાળાઓ.

- નંબર. ઠેકાણું.
- ૧ નાણાવટ.
 - ૨ ગલેમંડી.
 - ૩ વહોરવાડ.
 - ૪ રાણીતળાવ ઉરદુ (માંચ)
 - ૫ નિતિખેત્ર કન્યાશાળા સંઘાડીયાવાડ.
 - ૬ ગાયચંદ દીપચંદ કન્યાશાળા નં. ૧ તથા નં. ૨
આ સિવાય મીરાન કન્યાશાળાઓ છે.

શહેરમાંના કેટલીક સરકારી ખાતાઓ.

- ખાતાનું નામ. ખાતાના અધિકારી. શું શું કામો કરે છે.
- રેવન્યુ ખાતું કલેક્ટર-જમીનનું મહેસુલ વસુલ કરવાનું તથા
ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટનું કામ કરે છે.
- પોલીસ ખાતું-પોલીસ સુપ્રીટેન્ડેન્ટ-રેવનના અધીઅસ્તનું કામ
કરે છે.
- ન્યાય ખાતું-સેશન્સ જજ-ઇન્સાફ આપવાનું કામ કરે છે.

હોસ્પીતાલ ખાતું-સિવિલ સરજન-રૈયતની આરોગ્યતાને માટે
મફત હવા આપવાનું કામ કરે છે.
કસ્ટમ ખાતું-કસ્ટમ કલેક્ટર-વહાણો કે આગબોટમાંથી જે માલ
બહારથી આવતો જતો હોય તેની
ઉપરની જકાત તથા તપાસ રાખવા
નું કામ કરે છે,

મ્યુનિસિપાલ ખાતું-સેક્રેટરી-શહેરનો સુધારો કરવાનું કામ કરે છે.
કેળવણી ખાતું-ડેપુટી-વિદ્યાર્થીઓના જ્ઞાનમાં વધારો કરવાનું
કામ કરે છે.

સુરત શહેરના મોટા મોટા અધિકારીઓ.

૧ કલેક્ટર	સાહેબ.
૨ સેશન જજ	"
૩ સિવિલ સરજન	"
૪ કસ્ટમ કલેક્ટર	"
૫ આર્સીસ્ટન્ટ કલેક્ટર	"
૬ ડેપુટી કલેક્ટર	"
૭ પોલીસ સુપ્રીટેન્ડેન્ટ	"
૮ સીટી માજિસ્ટ્રેટ	"
૯ સેક્રેટરી	"
૧૦ મામલતદાર	"
૧૧ ડેપુટી-એન્જી-ઇન્સપેક્ટર	"
૧૨ આસિ. સેક્રેટરી	
૧૩ ફોજદાર	

* કેળવણી ખાતાના દરેક અલગના અધિકારીઓ ડેપુટી
એન્જી-ઇન્સપેક્ટર છે માટે અહીં ડીરેક્ટર સાહેબનું નામ જ-
ણાવ્યું નથી.

સુરત શહેરની આઠ દિશાઓ તરફ

આવેલાં ગામો,

ઉત્તરે-કંતારગામ, વરીઆવ, વેડ, ડભોલી, સિંગણપોર, ટુંકી,
ધશાને-પુલપાડા, અશ્વનીકુમાર, ઉતરાણુ. વરાછા, નવાગામ,
ઠાપદ્રા, કરંજ.

પૂર્વે-પુના, સણીયાં, કુંભારીયા, મગોળ, પરવટ, વેડછા,
ઉમરવાડા.

અગ્નિ-દેહાડવા, ડિંડોલી, સણીયાં, ખરવાશા, વાંઝ, મોહણીટી.
ખરવા, બોણુંદ, કપમેથા.

દક્ષિણે-ઉધના, પાંડેસરા, બેસ્તાન, ઉન, બાણોદ્રા, પારડીકણુદે,
સચીન, તલંગપોર, જીઆવ, છુડીયા, ખજેદ, આભવા,
બરથાણા, વેસુ, મળુરા, અન્નથાણુ, બીમરાડ,

નૈરૂત્યે-અઠવા, ઉમરા, ભાટપુર, પીપળોદ, મગદલા, ગવીયર,
કુમસ બીમપોર.

પશ્ચિમે-અડાજણુ, પાલ, ભાઠા.

વાય્વે-રાંદેર, પીસાદ, જાગીરપુરા.

શહેર બહારનાં જત્રાનાં ઠેકાણાં.

નાની તથા મોટી બહુ- ઉત્તરે વરીઆવ જતાં રસ્તામાં.
ચરાજ માતા.

કંતારેશ્વર મહાદેવ.

ઉત્તરે

કંતારગામમાં.

અશ્વનીકુમાર.

ધશાને

પુલપાડા ગામ પાસે.

ગુપ્તેશ્વર મહાદેવ.

ધશાને

પુલપાડા ગામમાં.

કુમાળના હનુમાન.

પૂર્વે

સરાના દરવાજા બહાર.

બીડબંજન.

દક્ષિણે

ઉધના ગામ પાસે.

રામનાથધેલા.

નૈરૂત્યે

અઠવાના દરવાજા બહાર

ઉમરા ગામમાં.

શહેરમાં તથા શહેર બહાર બરાતા મેળા.

ધીશ્વરનો-નવાપુરામાં તથા હરીપુરામાં.

બળેવનો-દિલ્લા આગળ.

ગોકળ આઠમનો-જરાનપુરી બાજોળ.

દિવાસાનો-નાનપુરામાં,

• આવણ માસના સોમવારોના-સૈયદપુરા તથા કતારગામના
દરવાજા આગળ.

ગણપતિ ચોથ-તાપી કિનારે.

આનંદચૌદશ-કુમશ, બીમપૌરમાં.

દશરતનો-સ્તમપુરામાં.

દિવાળીની લાઇટ-જરાનપુરી બાજોળથી ચોક બજાર સુધી

છડીનો-ગમેમંદીર.

અંબાજીની વરસગાંઠ-અંબાજીને ચક્રે.

પવિત્ર બારસ-મોટામંદીર આગળ.

અંદની પહેલો-વિક્ટોરીયા બાગમાં તથા સ્ટેશનપર.

શ્રી વિઠ્ઠલનાથજીનો-નાણાવટમાં.

ઈફ-બેગમપુરાથી કતારગામના દરવાજા સુધી.

મોહરમ-બેગમપુરાથી વરીયાલી દરવાજા સુધી.

કારતક શુક્ર ૯

” ” ૧૫

ચૈત્ર ” ૧૫

} અશ્વત્થીકુમાર.

સુરત શહેરની કેટલીક બાબતો જોવી હશેકે.

શહેર પૈસેટકે આપાદ હતું. લોકો ધણા સારા મળતાવડા બુદ્ધિમાન તથા સહાચીક ને શોખીન છે.

શહેરની પડતી થવાના કારણે. સંવત ૧૮૭૮ની મોટી રેલ તથા સંવત ૧૮૯૩ની મોટી આગ તથા રેલ અને સંવત ૧૯૪૫ની મોટી આગને લીધે નળગી હાલતમાં આવી ગયું છે.

સને ૧૮૯૮ માં પાણીના નળ આવ્યાથી રૈયતને પાણીનું ધણું મુખ છે.

શહેરનો કેટલોક ભાગ વસ્તી વગરનો છે.

અંગ્રેજ સરકારે અહીં સને ૧૬૬૨ માં કાઢી ધાલી હતી. બાઇન-સમાં શહેરના બંદોબસ્તને માટે સીપાઇઓની ટુકડીઓ રાખી છે.

લોકો ધણાખરા લકિતવાન છે તેમજ દયાળુ પણ છે.

વહોરા લોકોની વસ્તી ઘણી છે અને તેઓમાં ધણા ખરા પૈસાદાર છે. તથા સફરે જવામાં આગેવાની ધરાવે છે.

પારસીની વસ્તી પણ ઘણી છે. તેમજ મુસલમાનની વસ્તી પણ ઘણી છે.

કિલ્લાના મેદાનમાં દર શનીવારે હાટ ભરાય છે, તેમાં ઘણી ચીજો વેચાતી મળે છે, જેથી ભોકોનો સારો ઝમાવ થાય છે

અંબા ખાંતાનો બંદોબસ્ત ધણોજ સારો છે કારણ કે તારની મદદ છે, તેથી કાંઈ લાગમાં આગ લાગી હોય તે તારને લીધે ઝટ ખબર આપી દે છે તેથી ભોકોનું વધારે સુકશાન થતું નથી.

સ્ટેશનથી કિલ્લા સુધીની સડક જોવા ભાયક છે તેમજ નવ-
સારી ભાગળથી વરીઆવી ભાગળ સુધીની સડક પણ તેવીજ છે.

સુરત સ્ટેશનની બાંધણી ઘણીજ સારી છે, કહે છે કે બડોદરા
રેલ્વેમાં એના જેવું બીજું કોઇપણ સ્ટેશન નથી.

શહેરમાં જાપાનાના તથા નાટકશાળાઓ તથા કસરતશાળા
તથા લાયબ્રેરીઓ જોવા ભાયક છે.

શહેરમાં વિક્ટોરીયા બાગ, સ્ટેશન આગળનો બાગ તથા
મોહમદ બાગ જોવા ભાયક છે.

બહાર ગામથી અનાજ, શાક, મેવા, કાપડ તથા પરચુરણ
સામાન, વિભાયતી આવે છે એનાં માલ વગેરે ઘણી જાતનાં
માલ દેશાવરથી આવે છે.

સુરત શહેરમાં કીનખાખ, ગજી, છત્રી, કસબ, કીનારી હાથી
ઘાંતપર કોતરકામ, સુખડનું કોતરકામ તથા અરશી વખણાય છે.

એ શહેરમાંથી દેશીમિત્ર, ગુજરાત મિત્ર, પ્રજા પ્રેકાર,
સુરત અખબાર અને અપક્ષપાત એટલા પેપરો નીકળે છે.

એ શહેરનાં મોટાં જાપાનાનાં મિત્રશ, ગુજરાત દર્પણ, દેશી
મિત્ર, રાંદેર પ્રેક્ષ, અખબાર, જોદાબક્ષ, અપક્ષપાત વગેરે જાપ-
ાનાં છે.

ચોયાંશી તાલુકાની ભૂગોળ.

મુરત જિલ્લાના આઠ તાલુકા છે. ૧ ચોરપાડ ચોયાંશી ૩ જલામપોર ૪ વલસાડ. ૫ ચીખલી. ૬ માંડવી. ૭ બારડોલી. ૮ પારડી.

ચોયાંશી તાલુકા એ નામ, અસલ એ તાલુકામાં ૮૪ ગામ હતાં તે ઉપરથી પડ્યું છે.

ચોયાંશી તાલુકાની સીમા

ઉત્તરે-તાપી નદી. ચોરપાડ તાલુકા.

પુર્વે-ગાયકવાડનો મુબક.

દક્ષિણે-મીઠોળા નદી.

પાશ્વર્ષમે-અરબી સમુદ્ર ને ચોરપાડ તાલુકા

નદીઆ-તાપી મીઠોળા અને કાંકરાખાડી. સમુદ્ર અરબી.

તાપી-ચાતપુડાના પર્વતમાંથી નીકળી અરબી સમુદ્રને મળે છે.

મીઠોળા-સોનમઢના કુંગરોમાંથી નીકળી અરબી સમુદ્રને મળે છે.

રેલ્વે સ્ટેશન-અમરોલી, મુરત, સંમીન, કાંકરાખાડી

મોટાં ગામો-રાંદેર, કતારગામ, ભાઠા, કુંભારીયા, ખરવાસા, ખજેદ, જાંગીરપુરા, તલંગપોર, દેલાડવા, બેસ્તાન, વાંઝ, વેશુ, સાખરગામ, સીંગણપોર, જાગીરાખાદ. *અમરોલી, *કોસાડ, મોટા વરાછા, ઉત્તરાણુ, *ભરથાણાં સિવાય બીજા નાનાં ગામો છે.

ચોર્યાસી તાલુકાના ૮૪ ગામો, તે સુરત શહેરથી
કઈ દિશામાં ને કેટલા મૈલ દુર છે.

ગામો.	દિશા.	કેટલા મૈલ દુર	ગામો	દિશા	કેટલા મૈલ દુર
કતારગામ - ઉત્તરે		૨	નવાગામ	પુર્વે	૩
દુંડી	"	૨	ઉમરવાડા	"	૨
સિંગણપોર	"	૩	કરંજ	"	૨
ડબોલી	"	૩	કાપદ્રા	"	૪
વેડ	"	૪	નાના વરાછા	"	૫
પ્રલપાડા ઈશાને		૩	સીમાડા	"	૬
ઉત્તરાણુ	"	૪	સણીયા હેમાદ	"	૬
કોસાડ	"	૬	મગોળ	"	૩
મોટા વરાછા	"	૬	કુંભારીયા	"	૩
ભરથાણુ	"	૬	પરવટ	"	૩
અમરોલી	"	૪	કુંભારીયા	"	૫

* એ ગામો નકશામાં ચારપાડ તાલુકાની હદમાં છે પણ
એને ચોર્યાસી તાલુકામાં ગણેલા છે.

गाभो	दिशा	कटका भैस	गाभो	दिशा	कटका भैस
		दूर			दूर
नेउला	पुर्वे	१	बेदवाउ	दक्षिणे	४
सावरगाम	"	६	पांडेसरा	"	४
व्यांजलां	अग्नि	१	बेस्तान	"	५
लींभायत	"	३	जमरोली	"	४
डिंडोली	"	५	बडोद	"	५
देवाउवा	"	६	सोनतगाव	"	५
गांगना	"	८	सोनारी	"	६
जंभास्ला	"	८	भाखोडा	"	७
मोहशी	"	८	पारडी डण्डे,	"	९
टींभरता	"	१०	वांज	"	१०
अंशासदा	"	८	तक्षगपोर*	"	८
सण्डीयां कथुदे	"	६	पावी	"	१०
जवरवासा	"	७	मुडीया	"	८
अकलेरा	"	७	जंभेर	"	८
पारडी रडेय	"	१२	अंभा	नैर्ऋत्ये	१
सावेगाढ	"	१३	पनांस	"	२
डण्डोली	"	१३	जंभरा	"	३
डपलेया	"	१२	भाटपुर	"	२
जंभरोली	"	१२	पीपजोद	"	३
अटोडा	दक्षिणे	१	इंद	"	५
मजुरा	"	१	मगदला	"	५
गोवासक	"	३	वांटा	"	६
हतोरा	"	४	अदार	"	२

* ये गाभोमां भीक्षना अगर इता.

ગામે	દિશા.	કેટલા મૈલ	ગામે	દિશા	કેટલા મૈલ
		કુર			કુર
અલથાણુ	નૈરત્યે	૩	ભાઠા*	પશ્ચિમે	૪
ભરયાણુ (વેસુ),		૩	પાલણુપોર	"	૫
વેસુ	"	૪	બેટ	"	૪
ભીમરાડ	"	૫	કિલ્લા બજાર	"	૧
બજાર	"	૫	રાંદેર	વાવ્ય ખુણુ	૨
આલવા	"	૬	ઝાંગીરાળાદ		૪
અડાજણુ	પશ્ચિમે	૨	પીસાદ		૪
પાલ	"	૪	ઝાંગીરપુરા	"	૫

તા. પી. નદી ઉપરના ગામે—સુરત, રાંદેર, વરીઆવ
વરાછા, ઉતરાણુ, અમરોલી, યુલપાડા, અડવા, ઝીમરા, રંદ
મગદલા.

મીઠાળા નદી ઉપરના ગામે—સામજોદ, પારડીરકેળ
કોથાલી, ઉંબેર.

કાંદરાળાડી ઉપરના ગામે—સણીયા, હેમાદ, અલથાણુ
ભીમરાડ ને જુડીયા ઝીધના.

ચોયાંશી તાલુકાની જમીન સરખી છે. પણ કેટલીક ગોરાળું
ને કેટલીક કાળી છે.

નીપજ જુવાર, યાજરી, કોળ, કપાસ, તમાકુ ને કેરી.

મુસાફરીની હકીકત—ગામમાં ઘોડે બેસીને, કે આગગાડી
થી મુસાફરી કરાય છે.

આ તાલુકામાં મુરતથી વરાછા, સાપરગામ, સચીન, ખજોદ,
બીમપોર, કુમસ, રાંદેર, બાઠા, વરીઆવ અશ્વત્થી કુમાર જવાને
સડકો બાંધેલી છે.

જાહેર ખબર

હમારા દવાખાનામાં જલ્દાંધરની તેમજ નાળકોટની અનુભવેલી દવા આપવામાં આવે છે માટે એકવાર વાપરી ખાત્રી કરવા બલામથુ છે.

કૃષ્ણદર તેલ આ તેલ દરાજ, ખરજલું, ચાંદા, ફેલ્ડા, ગુમડાં, જખમ, તથા હરકોઈ ચીજથી પડેલા ઘાની રૂઝ લાવવામાં ખાત્રીપૂર્વક છે એકજ દવા ઉપર જણાવેલા તમામ રોગોને મટાડે છે જેની કીંમત શીશી એકના એક આનો છે સાફ ન થાય તો પૈયા પાછા આપવામાં આવશે.

વૈદ નરભેરામ હરિનાભાયણ.

ડ. હરીપુરા ધીકાંરાની સામે—સુરત.

આ ભૂગોળ મળવાનું ઢેકાણું.

સોલ એજન્ટ

કસનદાસ નારણદાસ બુકસેલર

ડ. નાણાવટ—સુરત.

